

[Undervisningsministeren]

Det personale, som findes i dag ved de højere uddannelsesinstitutioner, er rekrutteret over en periode på 30-40 år, hvor netop kønsskævheden i både uddannelsessystem og erhvervsvalg var udtalt. Dette også for at sige, at udskiftningen sker langsomt i de faste stillinger, hvilket nødvendigvis må være sådan. Med en årlig afgangsfrekvens på 5 pct. vil personalet teoretisk set kunne udskiftes på 20 år. Jeg synes, man må have disse forhold in mente, når man vurderer situationen og den i nogles øjne mangelfulde positive udvikling.

Men dertil kommer så, at der igennem 1970'erne og 1980'erne blev bremset op for bevillingerne til de højere uddannelser. Jeg tror, at denne opbremsning – altså simpelt hen mangelen på ledige stillinger – er en af de væsentligste årsager til den langsomme udvikling. Dette har især gjort sig gældende på professoratet, hvor der i en årrække på flere hovedområder næsten ikke blev opslået ledige professorstillinger, professorater, og hvor vi har den skæveste kønsfordeling.

Omvendt kan vi konstatere, for det første at de kvindelige forskere i 1980'erne i højere grad har fået ansættelse på eksterne forskningsmidler, ved forskningsprogrammer og i forskningscentre, og for det andet har kvindeandelen blandt Ph.D.-studerende været kraftigt stigende i de senere år. Karakteristisk for disse områder er, at der her er tale om områder, der har været i bevillingmæssig vækst. De nye tendenser spores derfor først her, før de slår igenem i de faste stillinger.

Det afgørende er imidlertid, at den positive udvikling er i gang, og at vi skal støtte denne proces uden at gå på kompromis med det overordnede krav til kvalitet i forskningen. Forudsætningen for at kvalificere sig til en videnskabelig stilling er erhvervelsen af en Ph.D.-grad eller kvalifikationer, som svarer hertil. Forskeruddannelsen spiller derfor en central rolle for en kønsmæssigt mere lige rekruttering.

Udviklingen viser, at andelen af kvinder, der årlig erhverver Ph.D.-graden, er steget markant i de sidste fem-seks år. Ca. en tredjedel af de Ph.D.-studerende er i dag kvinder, men der er stadig stor forskel inden for hovedområderne. Vi kan derfor på nogle områder relativt hurtigt opnå en balance, mens det vil være vanskeligere på andre og især inden for teknik og naturvidenskab.

Forskningspolitisk Råd har på grundlag af undersøgelsen anbefalet følgende ligestillingsforanstaltninger, som jeg her skal omtale. Det gælder: At der gøres en målrettet indsats for at øge andelen af kvindelige forskere på de højere uddannelsesinstitutioner, så der opnås en bedre balance mellem de to køn, og at det først og fremmest er institutionernes ansvar, at der ved ansættelser bevidst tilstræbes en større grad af ligelig fordeling af kønnene. Ledelserne må sikre, at procedurerne i forbindelse med ansættelse af forskere er retfærdige, og sikre en åben konkurrence, sikre, at der sættes fokus på foranstaltninger, som kan stimulere, og sikre, at den positive udvikling fortsætter og afspejles i kvindernes overgangsfrekvenser til forskerstillinger på alle niveauer. De må sikre, at udviklingen følges, og at supplerende udredningsarbejde først iværksættes, hvis den positive udvikling på de underliggende niveauer ikke viser sig at slå igennem i form af flere kvindelige forskere. Det helt afgørende kriterium ved ansættelse af nye forskere skal være kvaliteten i forskningen, og at kvoteordninger og positiv særbehandling af udvalgte ansøgergrupper – mænd som kvinder – ikke er vejen frem, og endelig siger Forskningspolitisk Råd, at stillinger skal slås bredt op og besættes med de dygtigste efter fair konkurrence mellem mænd og kvinder.

Jeg kan fuldt ud tilslutte mig disse synspunkter og har lagt dem til grund for det videre arbejde. Vi sigter fra regeringens side på en strategi, der respekterer det overordnede hensyn til kvalitet og lige behandling i rekrutteringen til forskeruddannelsen og videnskabelige stillinger. En afgørende forudsætning for på en naturlig måde at fremme en mere lige kønsmæssig sammensætning vil være at øge kvindernes interesse for forskning og en forskerkarriere specielt på områder, hvor kvinderne hidtil har været underrepræsenteret, især inden for teknik og naturvidenskab.

Af mere konkrete initiativer kan jeg nævne: I god overensstemmelse med Forskningspolitisk Råds anbefaling om brede opslag og mulighed for fair konkurrence indgår kravet om åbne opslag og faglig bedømmelse for at finde frem til de bedst kvalificerede til opslåede stillinger, stipendier m.v. i den netop udsendte ansættelsesbekendtgørelse.